

РЕВОЛЮЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ДОПОМОГОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: СТРАТЕГІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАННЯ

Каук В.І., доцент, кафедра ІІІ, ХНУРЕ

В епоху штучного інтелекту (ШІ) вища освіта має орієнтуватися на міждисциплінарний підхід, що інтегрує ШІ-грамотність у навчальні програми, розвиваючи критичне мислення та етичні міркування поряд із технічними навичками, щоб випускники будь-якої спеціальності були вправними у створенні та відповідальному застосуванні ШІ-технологій. Цей трансформаційний зсув вимагає педагогічної еволюції, де викладачі використовують інструменти ШІ для персоналізованого навчання, прогностичну аналітику для посилення підтримки студентів і платформи для спільної роботи, які готують студентів до майбутнього. У нових освітніх системах симбіоз людини і машини є нормою.

Світ вищої освіти стоїть перед життєво важливим вибором або прийняти штучний інтелект як невід'ємний компонент академічної діяльності, або ризикнути застаріти у світі, де цифрові викладачі (copilots) можуть стати такими ж розповсюдженими, як підручники [1]. Будь-яка відмова адаптуватися до цифрової епохи може серйозно зашкодити інституціям, що займаються інтелектуальними та науковими дослідженнями. Штучний інтелект не просто доповнює набір академічних інструментів, але є визначальним чинником у фундаментальній трансформації освітньої парадигми.

Опір щодо інтеграції штучного інтелекту у заклади вищої освіти часто викликаний занепокоєнням стосовно оригінальності, автентичності та недоторканності індивідуальних думок. Однак у контексті сучасного світу, де контент, створений за допомогою штучного інтелекту, стає нерозрізним від людських продуктів, сутність освіти повинна трансформуватися в напрямку розуміння, критичного аналізу та вдосконалення цих продуктів, а не лише їхнього прямого конкурування.

ШІ пропонує безліч можливостей, від адаптації освіти до індивідуальних потреб до оптимізації адміністративних завдань [2]. Аналізуючи обширні набори даних, алгоритми штучного інтелекту здатні виявляти закономірності у стилях навчання студентів, а також їхні сильні та слабкі сторони. Це забезпечує можливість для викладачів здійснювати персоналізовані рекомендації, адаптивні освітні траєкторії та цілеспрямовані втручання, що сприяють максимізації успішності студентів.

ШІ сприяє оптимізації адміністративних завдань, економлячи час та ресурси персоналу та викладачів. Алгоритми машинного навчання здатні вдосконалювати планування, автоматизувати процеси оцінювання та оптимізувати прийом студентів. Така автоматизація не лише підвищує загальну ефективність, але й дозволяє персоналу зосередитись на завданнях, які вимагають людської творчості та винахідливості.

Наступні речі, що вже є реальністю, доводять про революційні зміни, які відбуваються у вищій освіті зараз [3]:

– адаптивні освітні платформи тепер є індивідуалізованими навчальними супутниками, які направляють студентів унікальними освітніми траєкторіями, заповнюючи прогалини у знаннях та відзначаючи їхні досягнення;

– захопливий навчальний досвід перетворює статичні підручники і аудиторії в динамічні середовища для відкриттів, де студенти можуть віртуально гуляти вулицями стародавнього Риму, виконувати хірургічні операції або досліджувати глибини океанів, використовуючи симуляції на базі ШІ;

– чат-боти та репетитори з ШІ виступають цілодобовими помічниками, які відповідають на запитання, надають підтримку та забезпечують миттєвий зворотній зв'язок, гарантуючи, що жоден студент не відчуватиме себе ізольованим у навчальному процесі.

Наявність сервісів зі ШІ потребує від викладачів та університетів принципово нові речі [4], а саме: розробка та оновлення навчальних планів та силабусів має бути постійною, бо технології і можливості ШІ змінюють дуже швидко; необхідно постійно проводити моніторинг нових можливостей і використовувати їх у освітньому процесі; вводити в практику елементи з дослідження ШІ з використанням можливостей ШІ; надавати більшу академічну свободу студентам при виборі та добросовісному використанні сервісів ШІ; інтегрувати у традиційне та проєктне навчання можливості та переваги персоналізованого навчання; розвантаження викладачів від нудної роботи з документами. залишаючи більше часу для творчої та інноваційної роботи.

Ми знаходимося на початку нової епохи, в якій штучний інтелект трансформує традиційні професії, кодуючи колишні спеціалізовані знання у зручні для користувача сервіси та роблячи деякі професії застарілими. Питання полягає не у тому, чи можуть наші студенти запам'ятовувати факти, які штучний інтелект може обробити за мікросекунди, а у тому, чи здатні вони вирішувати складні, міждисциплінарні проблеми, які штучний інтелект не здатний вирішити самостійно.

Список літератури

1. HEPI. (б. д.). Navigating the AI revolution in higher education: a call to action. <https://www.hepi.ac.uk/2024/01/05/navigating-the-ai-revolution-in-higher-education-a-call-to-action/>.
2. SEAtS Software. (б. д.). The AI Revolution in Higher Education. <https://www.seatssoftware.com/the-ai-revolution-in-higher-education>
3. D, S. S. P. (2024). The AI Revolution in Higher Education: Igniting a Learning Renaissance Where No One is Left Behind. LinkedIn: Log In or Sign Up. <https://www.linkedin.com/pulse/ai-revolution-higher-education-igniting-learning-one-snipes-ph-d--t8bic/>
4. K12 Digest. (б. д.). The Role of Artificial Intelligence in Transforming Education. <https://www.k12digest.com/the-role-of-artificial-intelligence-in-transforming-education/>